

Nro. 9.

A' FELS. R. TSASZARNAK ÉS A. KIRÁLYNAK
KEGYELMES ENGEDELMÉBÖL.

*Költ Bétsben Juliusnak 31-dik napján 1795.
esztendőben.*

Austriai Belgyiom.

Miként gondolkozzék a' Frantzia respublika a' fegyvere által el vétetett Belgiumi, és Német Országi tartományoknak jövődöbéli sorsárúl, némü némüképen meg tettik azon hirdetményből mellyet *Luxemburnak* el vétetése után közön-ségesé tétetett a' Thionvillei *Merlin*: "Tudtokra legyen, így szöll a' többek közt ezen hirdetményben, ellenségeinknek, söt az egélz világnak, hogy *Luxemburg* örökösen a' Frantzia respublikához fog kaptsolatni. Mit mondok *Luxemburg*? Minden tartományok, a' mellyekbe a' ti vitéségtek, és katonáitok a' szabadtságnak zászlóját bé viték, és minden tartományok, a' mellyeket véreitekkel meg nedvesítettetek, és sok veszedelem

által el foglaltatok, részeseek lesznek a' ti általa-
tok védelmeztetett revolutiónak gyümöltseiben. —
Az Oceánus tengertől fogva a' *Rénus* partyáig; a'
Pyrenéusi hegyektől fogva *Zélandiáig* egy törvény-
nek, egy népnek, egy Birodalomnak kell lenni.
Hijában igyekeznek a' Fr. nemzet ditsőségének,
és Európa állandó tsendességének ellenségei a'
Fr. Országnek természet által engedtetett hatal-
mat, és fényességet öszve szoritani, hijában igye-
keznek terhes munkáitoknak gyümöltsetül titeket
meg foztani. Soha sem fog a' *Párisi* nemzeti
gyűllés a' reája bizatott kötelelességtől el távozni,
hanem olly békességet szerezni szabad 's nagy lel-
kű nemzetünknek, a' melly hatalmának és bóldogsá-
gának örökös fundamentomára építtetik. Tegyétek
semmivé leg hatalmasabb ellenségeinknek projectu-
mait, fozzátok meg őket ide való jövedeleknék
reménységétől 's a' t, “

Illyenképen az Austriai Belgiomot is meg a-
karnák ök magoknál tartani, hogyha továbbá is
úgy szolgálna nékiek a' hadi szerezte mint eddig.
Még is mindazáltal éppen nem úgy bánnak a' Bel-
gákkal mint jövendőbéli polgár társaikkal, hanem
inkább mint ollyan ellenségeikkel, a' kiknek min-
den zsirjaikat ki sziván, örökös nyomorúságban
akarják hagyni. Leg közelébb is 1000 darab mar-
hát; 2000 matrátzot az az ló szőrrel töltött de-
rékalyt, 2000 vánkóst, 2000 takaró pokrótzot,
2000 szalma zsákot, és 2000 pár lepedöt kíván-
tak magoknak adattatni, a' mellyeket 24 óra el
forgása alatt kötelesek vóltak a' klastromok, és
a' privilegiált Státusok ki szerezni. — Egész Bel-
giumnak erdeiben annyi fa vágattatik le, hogy nem
sokára imitt amott fognak azokban egy két élő
fák láttatni. Három rendre vagyon a' fa fel osz-
tatva. Az első rendbéli fa, úgymint a' bikfa, a'
Fr. marina az az tengeri szolgálatra, a' gyertyán
fa az artilleria, és szekerezés számokra, a' har-
madik pedig, melly minden féle fából áll, tüzre va-
gyon rendeltetve. — Hollandiában is, holott igen

nagy magazinumok állítatnak fel, felettébb sok fa küldetik.

Batáviai Respublika.

A' frigyes tartományokban, nevezetessen Hollandiában uralkodó egyenetlenség és az abból természetesen folyó üldöztetés miatt sok tehetős lakosok *Brabantziába*, 's nevezetessen *Antverpiába* költöznek által, melyből mind erre a' tartományra és várasra, mind a' Frantziákra nagy haszon fog háramlani, a' Frantzia kereskedés a' *Scáldis* vizén virágzani; *Hollandia* ellenben a' sok emigratio, contributio, a' Frantziáknak fizetett 100 millió, és a' 80 millióból álló adósságnak terhe alatt annyira ki üresíttetni, hogy soha többé lábra nem áthat.

Egy *Jul.* 10-dikén költ *Leydai* levél ekként festi le a' Belgiomi frigyes tartományoknak jelenvaló állapotját: "A' miolta, úgymond, az *Orániai* hertzeg által Londonban ki adott manifestum nálunk is esméretessé lön, azóltától fogva az *Anglus* részre hajlók sem nyughatnak. Minthogy pedig szorossan meg tiltotta a' Fr. nemzeti képviselő a' magános boszszú állást, olly rendelést tettek a' Köz Rendek, hogy a' leg kissebb zenebona indítók is fogattassanak el, 's büntessenek meg érdemek szerént. — A' *Brédai* Baroniában *Delcourt* Generál Majór igen buzgó hazafi egy titkos puska lövés által meg folytatott életétől. — A' Prussiai király boszszontására a' patriotismus szine alatt *Geldriába* némeltyek ki tsaptak a' Prussus földre, a' kik bizonyossan el fogják érdemlett jutalmaikat venni 's a' t.

A' Fr. Országból Hollandiába vizsgálta tért *Batavusok*, a' kiknek tellyes reménységek vólt a' vacans katona tiztségeknak elnyerésére, tulajdon honnyaikba menni parantsoltattak, — mi okon, senki sem tudhattya. Most már mindenféle kedves és kedvetlen hírek repdesnek a' Frigyes tar-

tományokban, sőt némellyek azt is beszélik, hogy alkuba botsátkozott a' Fr. respublika a' Hollandusokkal az éránt, hogy Hollandia és Brabantzia örökösen öszve kaptassanak az elsőbbel. Azok a' könyvnyomtatók, a' kik az *Orániai* herczeg manifestumát ki nyomtatni, 's másoknak el adogatni mérészlették, árestomba vették.

Írják *Hágából Juliusnak* 14-dikén, hogy a' Batáviai respublika ármádiájának organisatiója tökéletességre ment, és hogy mind a' felsőbb, mind az alsóbb rangú hadi tisztek ki vagynak neveztetve. Ezen új alkotmány szelént hat fél brigádára vagyon az ármádia fel osztatva, és minden brigáda három batallion gyalogságból, 4 batallion vadászokból, és 4 regement lovasságból áll, mellyek közt egy hufzár és egy dragonyos regement is vagyon. Az eképen orgánisáltatott ármádia közt ki hirdetették a' Köz Rendek, hogy a' melly katona vagy zenebonára tzelzó beszéde, vagy tselekedete által magát ellene szegezéendi kormányozó tisztyének, halálra büntetessen, melly végre leg ottan hadi tanátsot gyűjtessen öszve a' commandérozó Generális, 's leg későbbben 24 óra alatt vitesse végbe a' ki mondott sententiát. A' rendkívül való környülállásokban, minden törvénybe való idéztés nélkül halálra lehet a' katonát büntetni — Leg közelébb azt végzették a' Hollandiai nemzeti képviselők, hogy minden lakos köteles lészzen a' respublika számára, töképenzéből, 's pénzt érő örökségeiből 100-ból hatot adni a' respublika számára, harmadfél forint esztendei interesre.

Békességes, és háborús Környülállások.

A' szegény *Kolóniai* és *Bergi* lakosok a' majdan lejendő békességgel vagy legalább fegyver szünéssel hizelkednek magoknak, melly által ismét fel nyittatna a' Rénuson való szabados hajókázás; ellenben *Rheinbergből*, a' *Kolóniai V. Fe-*

jedelemséghez tartozó várasotskából jött levelek tellyesek könyhúllatásos panaszszal az eránt, hogy allig mehetett véghez a' kaszállás, és már minden nap 1600 portió szénát kívántak magoknak adatatni a' Frantziák.

A' *Siegburgi* hírek sem békességesek — A' Fr. nemzeti képviselők 20 ezer parasztot állítottak ki a' requisitió alá vettetett gabonának ki tséplésére, mellyből azt a' következtést lehet tsinálni, hogy az ellenség által meg hódoltatott Német Országi tartományoknak terméseit nagy részént Frantzia Országba akarják takarítani. E' mellett ismét 30 millió hadi sattsott vetettek a' szegény lakosokra, melly rettentő summának két harmad részét assignátában, egy harmad részét pedig kész pénzben kívánnyák ki fizettetni. — Némellyek ugyan úgy vélekednek, és talán nem is minden fundamentom nélkül, hogy a' békességnek siettetésére miveli ezt az ellenség; de akárhogy legyen a' dolog, elég az ahoz, hogyha a' Rénus környékén való idei termést Frantzia Országba takaríttyák, lehetetlen lészzen az éhséget elkerülni, és noha már az aratás el kezdődött: még is 14 's 15 tallérról 18 's 19 tallérra emelkedett a' búzának malterje (Egy malter 12 Posoni méröt teszzen); melly a' buzával kereskedő keresztény zsidóknak és usorásoknak fösvenységek miatt, a' ki már is minden idei termést ölzve szedtenek, rövid idő alatt 24 's több tallérra fog emeltetni. A' Kolóniai Érsekségnek vicariususa a' múlt hólnapnak 28 dikán vizsza menvén honnyába, nyóltz napokig tartó áhítatosságot rendelt a' békességnek vizsza nyerése végett.

Kétség kívül az Austriai Belgium is minden nap el mondja ezt a' buzgó kérést: *adj minékünk Ur Isten békességes időket érnünk.* Az oda való szerzeteseknek méltó okok vagyon ennek kívánására, mivel a' mint mondatik, minden klastromokat, és szerzetes Rendeket el törölttek, és épen azon újjításokat vitték oda bé a' Frantziák, a' mellyek

miatt nemtsak zúgolóttak, hanem néhány eszten-
dövel ennekelötte törvényes Fejedelmek ellen is
ki költek a' Belgák.

E' folyó hólnapnak 12-dikén által küldötte
Pichegrü Generális a' Svéviai seregek kormányo-
zójának *B. Stein* hadi Tármasternek azon decre-
tumát a' *Párisi* Conventnek, melly szerént a' Tem-
peli fogságban lévő királyi hertzeg kis aszszony-
kát az Austriai fogságban lévő Deputátusokért ki
akarja adni. Ezen decretumot *Pichegrü* Generá-
lis levelével együtt *Gr. Clerfait* Cs. K. Feldmar-
sálnak küldötte *B. Stein* Hadi Tármaster.

A' Moguntziai levelek szerént, még most is
minden nap sok Fr. desertorok jönnek hozzánk
által. — *Jul.* 16-dikán 20 lovasok, egy adjutáns,
és egy trombitás hagyták el a' Fr. respublika zász-
lóját, 's azt beszélették, hogy magában Fr. Or-
szágban nagyobb a' desertio, mint a' Rénus mel-
lett, úgy hogy egész compániák szöknek a' Chou-
ánsokhoz, és a' Kis Britanniában ki szállott emi-
gránsokhoz.

Nagy Britannia.

Azzal ditsekednek a' Londoni levelek, hogy
minekutánna a' Fr. emigránsokból álló corpus *K.*
Britanniába ki szállott volna, szabados út készít-
tetett az Anglusoknak *Vendeistáknak* és *Chouán-*
soknak egymással való egyességekre. Minden
nap egy pósta hajó szokott menni a' *Guernesey*
szigetből *K. Britanniába* a' Londoni ministerium
instructiójával. *Jul.* 2-dik napján egy pósta hajó
menvén *Londonba*, leg ottan gyűllést tartott a'
ministerium, mellynek végződése után két emi-
grált Fr. Generálisnak meg parantsoltatott, hogy
az ő három ezer emberből, és 500 ártilleristából
álló corpusokkal készen tartsák magokat a' *Guer-*
neseybe való utazásra. Tegnap napon nagy ágyú-
ropogás vólt a' *Toverben*, az az a' *Temesis* partyán
épült erős Londoni kastélyban, annak ki jelenté-

sére, hogy *Cornwallis* admirális 15 munitió és proviántos hajót vett el a' Frantziáktól.

A' miképen a' *Filadelfiai* levelek beszélik, egyátallyában meg nem akarja engedni az északi Amerikai respublika az Angliai kikötő helyekbe le arestáltatott Hollandiai kereskedő hajóknak kotta vetyére való vettetéseket. Erre való nézve parantsolatot küldött a' Congressus az Amérikai kikötő helyekbe, hogy 48 óra alatt távozzanak el onnan az Angliai hajók. Ha valaha, most bizony tartanak a' Brittusok az északi Amérikával való háborúságtól, mivel az egész respublika hajlandó arra, melly is nem régiben pompás inepet tartott *Bostonban* a' Fr. respublika fegyverének szerentséjéért.

Ugyan onnan, tudnillik *Filadelfiából* iratik; hogy mind a' Sz. *Eustáchius*, mind a' Sz. *Márton* szigeteit el foglalták a' Frantziák, 's mind a' ketőben a' Frantzia és Hollandiai vitorlák lobognak. A' Sz. *Vince* szigetében halhatatlan kegyetlenséget vittek végbe a' *Karibesek*, a' kik minden nem és kor választás nélkül meg öldösték az ott találtatott Anglusokat, és fejer lakosokat, melly által az Anglus katonák meg bolszontatván minden kezekbe esett Frantziákat, és Karibeseket fel akasztattak.

A' Sz. *Domonkos* szigetének déli részében lévő kaffé, és nádméz ültetmények (plantációk) igen szegény állapotban vagynak. A' melly kaffe ültetmények ennekelötte 200 ezer fontot termettek, 25 ezer fontnál többet nem hoztak a' múlt esztendőben, a' nádméz ültetmények pedig csaknem mindenütt hasonlók a' napnak szörnyű hévsége által ki égetett pusztaságokhoz.

Olasz Ország.

Az *Alpesi* Frantzia ármádiának kormányozójáról *Kellermánn* Generálisról igen ditséretesen

emlékeznek az Olasz Országai levelek, és egy olly férfiúnak lenni festik le ötét, a' ki tellyes ember-séggel és felebaráti szeretettel. Ezen tulajdonságainak valóságos próbáját adta egy *Antal* fő herczeg regementéből való Chirurgus iránt, a' ki a' *Jun.* 25-dik napján történt tsatában fogságba esvén hozzá vitetett, azon nap általa ebédre hivattott, és mivel nem fegyvert viselő ember vólt, más nap szabadon bocsátatott. A' Seborvos meg köszönnvén a' Generálisnak hozzá mutatott kegyességét panaszolkodott előtte, hogy minden pénzét el vették tőle a' Frantziák, leg ottan 3 aranyat ajándékozott néki *Kellermann*, és paripát adván alája egy trombitás által seregeinknek külső ör álló helyére kísértette.

A' Frantziáknak *Voltriban* lévő nagy magazinumokat tsak nem egészlen üressen találván az Austriai seregek azt gondolták, hogy az ellenség-gel egyet értettek a' lakosok: arra való nézve házról házra meg visgálták őket. E' miatt mind a' *Génuai* Tanáts, mind a' lakosok meg sértetteknek lenni gondolván magokat, arra kérték *Devins* hadi Tármentert, hogy az illyetén erőszakoskodásoknak vettessen véget.

Egy *Juniusnak* 26-dik napján költ *Génuai* levél ellenkezőképen szóll az Austriai és Fr. seregek közt *Vádó* mellett történt tsatáról, mint sem a' Bétsi udvari Diariumban ki jelentetett. Amannak, tudnillik a' *Génuai* levélnek foglalattya ez, hogy tudnillik a' nevezett tsatában szerentsételek vóltak az Austriakusok, és több maradt a' tsata piatzon közülök 600 embernél, a' sebbe esteknek száma pedig két annyi is vólt. *Jun.* 25-kén ismét meg újítatott a' tsata, mellyben sok derék hadi tisztek el vezítették élteket.

A' *Pedemontánus* és Fr. seregek gyakorta üstökbe kapnak egymással, de minden bizonyos ki menetel nélkül. A' *Limoni* környéken lakó *Pedemonti* lakosoknak feleségeik igen jelesen visel-

ték magokat annyiban, hogy nemcsak fegyvert kötöttek oldalaikra, hanem e' mellett semmit nem gondolván az ágyúknak, és puskáknak sebes tüzével, magok hordták a' munitziókat oda a' hová szükséges volt, és a' seregektől ki üresítetett tőkön le telepedvén meg nem engedtek, hogy az ellenség előbre nyomúlhasson.

Frantzia Ország.

Párisból írják, hogy a' *Wendei* rebellisek az *Eszzárs* alatt fekvő Fr. táborra rohanván igen sok embert a' más világra küldöttek a' pátrióta vitézek közül, mellyen annyira meg búsultak az oda küldetett Fr. seregek, hogy egy colonne ellenek menvén a' *Wedeistáknak*, 800-at közülök diribról darabra vagdalt, a' többit pedig üzőbe vette. *Belvillében* 3000 *Wendeisták* öszve gyülekezvén 150 patriotákat meg öltek *Jun.* 16-kán. Az beszélték felölök, hogy egy bizonyos helyre gyüllöttek táborba, holott *Charette* is meg jelent.

Stoflet azt válaszolta a' nékie küldetett kérdésre, hogy ő álhatatosan meg tartya a' republikánusok, és Rojalisták közt szerzett békességet, és közbe fogja magát vetni e' kettő közt.

Nem egy, hanem több helyeken is próbát tettek az Anglusok, nevezetesen a' Kis Britanniába való ki szállásra. *Hoche* Generális úgy bé zárta a' *Quiberonba* ki szállott emigránsokat, hogy más menedék helyek nem lehet a' tengerre fekvő útnál. A' *Vannestől* nem meszfe ki szállott emigránsok öszve kaptsták magokat a' *Chouánsokkal* a' kik *Jun.* 6-dikán meg ütközvén a' republikánusokkal szerentsétlenek vóltak. *Lyonban* *Lacotte* nevű emigrált Fr. Marchio meg fogataván a' Párisi tábori Commissió kezébe adatott.

E' folyó hólnapnak 14-ikén innepeltetett meg az a' nevezetes nap, mellyen 1784-dikben a' *Párisi Bastille*, tudnillik az az erős vár, mellyben a'

Status foglyai tartattak, le rontatott, és a' Fr. revolutionának első szikrája lángot vetett.

Juniusnak 28-dikán meg ütközött *Moncey* Fr. Generális Sz. *Sebestyéntől* nem mellesze a' Spanyolokkal, holott 200 embert fogott el közülök, és 9 ágyút nyert el. Erre azt végzette a' Párisi Convent, hogy a' napnyugoti *Pyrenéusi* armádia meg nem szünt magát érdemesé tenni hazája eránt.

A' Fr. respublika ellen küldetett Frantzia emigránsoknak vezérjei *Antichamp*, *Hector*, és *Hervilli* szép jószágokat birnak K. Britanniában, sokáig hadi szolgálatban vóltak az előbbi uralkodás alatt, következésképen esméretesek azon tartományban. A' tenger partya körül ólálkodó Angliai flotta minden *Brestia* és *Rocheport* közt való egyességet félbe szakasztott, és a' *l' Orienti* kikötő helybe bé futott Fr. flottát is bé zárta. Közönségesen olly vélekedésben vagynak a' Frantziák, hogy a' K. Britanniába való ki szállás által arra tzelez a' *Londoni* ministerium, hogy a' republikának figyelmetességét oda vonván annál könnyebben ki szállhassanak az emigránsok *Normandiába*, a' minthogy a' *Hawrei* partok körül láttak is már néhány Anglus fregatták, 's túl rajtok sok terhes hajók.

Nemtsak *K. Britanniában*, nemtsak *Wendében*, hanem más Fr. osztályokban is tsirázni látatik a' contrarevolutionnak magva, mellynek indító okául a' külső Európai udvarok, de kiváltképen a' *Londoni* ministerium tétetnek.

Úgy mondják, hogy *Bilbaot Biskájának* nevezetes és erős várasát is elfoglalták a' Frantziák, melly ha úgy vagyon, nem sok jó szerentsét ígérhetnek magoknak a' Spanyolok, mivel azontúl semmi erősség nem találtatik azon tartományban, a' melly a' Fr. armádiának előre való nyomulását meg tartóztathatná.

Német Birodalom.

A' Rénus alsó környékéről jött tudósítások megzáfolyják azt a' hirt, hogy az ott való Prusus földön a' Hollandiából kiszökött katonák öszve gyülekezzenének a' *Batáviai* respublika ellen. Tagadni nem lehet, hogy oda számos Hollandus desertorok mennek által, de vagy ott mingyárt szolgálatot vesznek, vagy a' *Naszszóviai*, és *Münsteri* földre menvén ottan Cs. Kir. szolgálatba állanak. A' ki költözött Hollandus tisztek mint magános személlyek úgy élnek *Kliviában*.

A' *Hannoverai* fő kórmányfőzék értésére adta az *Artésiai* Grófnak, hogy menne ki azon tartománynak kebeléből, mellyet halván *Dundás* Anglus Generál mingyárt hivatalt adott a' nevezett Grófnak 's azóltától fogva az Anglus táborba mulat.

A' *Koblentzben* lévő Frantziák még most is az oda való várnak széllyel rontásában, és a' *Moselweisi* tágas sántzoknak készítésében foglalatoskodni mondatnak. Mind ez, mind az *Ehrenbreitsteini* várban való készülétek nem jelentik a' békességet, a' *Rénus* vize is úgy bé van e' két városok között zárva, hogy tellyességgel senkinek nem lehet azon által menni. A' *Koblentz* környékén fekvő Frantziáknak száma 20—30 ezer főre tétetik, a' kik meg lehetős tsendességgel viselik magokat. —

Oznabrükben ismét sok szénás és zabos magazinumok állitafnak fel. — *Moguntzia* környékéről számos Fr. katonaság és artilléria küldetik *Lundauba*. — *Jul.* 12-dik napjától fogva *Strasburgban* vagyon a' *Pichegrü* Generálisnak fő kvártélylya. — A' *Brémai* hertzezségben fekvő Frantzia emigránsokból álló batallionok is parantsolatot vettek a' *Normándiába* való ki szállásra, holott vezérjeknek *Mortemart* úrnak sok baráttyai vannak. Mind itt és K. Británniába, mind a' *Pictá-*

viai és *Andegáviai* tartományokban számos követőkkel fognak az emigránsok szaporodni, hogyha nyájasan és tsendesen bánnak a' lakosokkal.

D á n i a.

A' *Koppenhágai* udvar reformálni akarja házi gazdálkodását. Ennekutánna 24 személynél több nem fog a' királyi asztalról enni, mellyről való gondviselést az egyik fő szakáts válalta magára. A' több szakátsok, kengyel futók, szükségtelen tselédek és komornyikok mostani fizetéseknek megtartásával el bocsátatnak szolgálatyokból. Néhány *Gothenburgi* jó szivű polgárok 800, a' *Jutlandiaiak* 1000 tallért küldöttek a' tűz által megkárosítatott *Koppenhágai* szegénységnek fel segélésére. —

Az Orosz flotta csak addig fog a' *Koppenhágai* kikötő helybe mulatni míg elegendő friss vizet veszen magának. Ennek és az egyesült Dániai és Svéciai flottáknak nézésekre igen sok ember jár.

B é c s.

Ma dél előtt 10 és 12 óra közt bé menvén *Jósef* fő hertzeg Magy. Országának Locumtenense a' Fels. udvari Magy. Kancelláriába, mindeneket szorgalmatosan meg nézegetett.

Egy *Zierer* nevű *Posoni* polgárnak, a' ki ennekelőtte egy hólnappal 5 ezer mérő életet osztott ki az oda való publikumnak, mérőét harmad fél forinton, egy olly időben, mellyben három söt negyedfél forinton vólt az életnek az árra a' piatzokon, egy arany medálliat küldött Felséges királyunk, mellyet az oda való városi fő biró *Stetner Jósef* úr a' külső tanátsnak jelenlétében szép orátiónak mondása után nyakába függesztett.

Cseh Országból iratik, hogy e' folyó hólnapnak 16-dikán egy jó perczeni vastagságú hó esett

a' *Chottevini* és *Zeltsi* uradalmakban, 's több körül belől fekvő helységeekben. A' *Cseh* Országi hegyek közt lakók el merik mondani, hogy e' folyó hólnapnak 16 17 és 18 dik napjain a' föld megfagyott, 's olly nagy mértékben vólt a' hideg, hogy a' mezei munkásoknak lehetetlen vólt mezitláb, és köntös nélkül mezei munkájokat folytatni.

A' *Toskánai* nagy hertzegei udvar 14 napig tartó gyász ruhát vett magára, a' *Tempeli* fogházban meg hólt *Fr. Delfinusnak* meg gyógyolására. Az ott, tudnillik *Florentziában* lévő *Fr. minister Miót* úr e' folyó *Juliusnak* 14-dik napján függesztette ki lakó palotájának kapuja felett a' *Fr. republikának* tziemerét.

Egy *Fioraventi* nevű aërostata *Jul.* 16-dikán *Florentziában* a' levegő égbe akart hajókázni, de mivel nem lehetett néki elegendő levegő eget hajójának golyóbisába tsinálni, más alkalmatosságra halasztotta mesterségének mutatását. Azomban egy ifjú inas nagy bátran bé ült a' hajóba, fel emelkedett a' levegő égbe, és három óráig tartó levegő égbéli hajókázása után ismét szerentsé- sen le botsátkozott a' földre.

Török Birodalom.

A' *Belgrádot* ostromlott pártosok széllyel üzetek az oda küldetett katonaság által, és már egész bátorságban vagy az a' környék. Még azok a' lakosok is, a' kik a' tölök való félelem miatt honynyaikból kiköltözvén, vagy *Zimonyba*, vagy más *Cs. K.* helységebe által mentek, és a' kiknek hajlékaikat meg nem eméltette a' *Belgrádban* vólt tűz, visszamentek hazájokba. A' *Belgrádi* basának azt parantsolta a' *N. Szultán*, hogy minden pártosokat irtson ki. Ezen parantsolat szerént egész *Szerviában* ki hirdetette a' basa, hogy minden hiv lakosok, a' kik magokat *Mahomet* Próféta valóságos unokáinak lenni tartják, öltözzenek fegyverbe, öldössék meg a' pártosokat, min-

den főért két aranyat, minden elevenen el fogatott pártosért 4 aranyat fognak jutalomúl venni. Ez a' jutalom ígéret nem tsak a' muszulmanokat, hanem még a' Szerviai Görögöket és Rátzokat is annyira fel serkentette, hogy minden nap számos fejeket, és foglyokat visznek, a' várban, 's el is kapjak ígért jutalmokat. Ennekfelette minden nap 7 és 8 ágyú lövés hallatik *Belgrádban* annak ki jelentésére, hogy a' mennyi lövés esik ugyanannyi pártos fojtattatik meg a' *Neboisze* nevű toronyban.

Noha gyakorta való conferentziát tartanak Konstántzinápolyban a' Divánnal az Európai fejedelmeknek követjei; még is mindazáltal leg kevesebbet sem lehet tanátskozásoknak tárgyáról észre venni, mivel a' *Fényes Porta*, mellynek politikája apródonként mind jobban jobban palléroztatik, szoros halgatásban vagyon.

Az Európai tsinos 's tudós nyelveknek, Geometriának, és Mathésisnek tannulására *Konstántzinápolyban* fel állítatott közönséges iskolák már fel nyittattak, és mindenek nagy reménységben vagynak az eránt, hogy ez a' hasznos rendelés rendkívül való ditsőségére lészzen a' Török Birodalomnak. — *Jun.* középén vitték Konstántzinápolyba a' *Ragusai* respublikának követtyei a' Török Császár protectiójáért tartozó három eszteni adót, a' kik szokások ellen, jeles és okos emberek vóltanak.

Egy *Jul.* 9-dikén költ Bányalukai tudositás szerént, egy Horvát regementből való kapitány néhány Törökkel együtt bizonyos dolog végett a' *Travniki* Basához utazott, a' kit nemtsak emberiséggel fogatta, hanem tiz napi ott mulatása alatt minden nap meg vendéglette, és egy gazdag nyúlzt bőrrel meg is ajándékozta ötöt. Tsak hamar azen Cs. K. tisztnak vizsgálta lett térése után, egy Török Commissárius küldetvén oda *Konstántzinápolyból*, által vette a' *Novi*, *Dubitzai*, és *Berbicki* várakat. Ezen történeten annyira örvendenek a' Bányalukai muszulmanok, hogy a' *Korán* szentséges törvényei ellen is, gyakorta tele iván ma-

gokat *rakkal*, az az, riskásából égetett erős ital-
lal, mint a' sertések úgy hevernek imitt amott a'
sárban.

A' *Scutari Basa* 10000 emberrel parantsoltatott
a' Fényes Porta által *Bosniának* szélső határaitra
ki szállani, a' nyughatatlankodó Bosnyákoknak
meg zablázására.

Magyar Ország.

S. Patakon 16-dik Julii. A' Tiszán túl lévő
H. C. T. Ekklesiának nagy érdemű és tudomá-
nyú Superintendense, Fő Tiszt. Hunyady Ferencz
úr 7-ma praesentis itten meg halván, 9-na ejusd.
meg lehető számú sokságnak jelenlétében kopor-
sóba tétetett, ahoz alkalmaztatott tanítást mond-
ván felette Tiszt. *Sárkány Pál* Tóltsvai Prédiká-
tor úr. — A' temetés *Jul.* 12-dikére halasztatott,
a' mellyre *Debretzenből* a' meg holt Fő Tiszt. úr-
nak özvegye, gyermekei, a' Debretzeni Oskolá-
nak felsőbb Tanítói, két egyházi személyek, a'
tanuló ifjúság között mintegy harminczan szokott
öltözetekben, 's ezeken kívül sok várási nemes
emberek meg jelentenek. — Szép ahoz alkalmaz-
tatott halotti tanítást tett Tiszt. *Tasnádi Székely*
József E. Bényei Prédidikátor úr Sz. Mate Evang.
24 rész. 42-dik verséből, annakutánna egy jól ki-
dolgozott orátiót mondott ezen Oskola egyik főbb
Tanítója Tiszt. *Szombathy János* úr. Ezen te-
metésre *Pataktól* 3 's 4 mélföldre fekvő helysé-
gekből olly számosan jelentek meg, hogy ezen H.
C. lévők meg lehető nagyságú temploma a' bé-
járó közök szorossan való béülése után, sem fog-
hatta bé őket egészen.

Az élet ezen a' környéken mindenfelé szép,
de a' sok essőzés miatt nem lehet bé takarítani,
már tegnap a' mi piatzunkon lehetett köblit a' ga-
bonának 4 vonás forinton venni, holott még az
előtt való héten 8 vonás forinton adták. Egyébb
hegyallyai várasokon 7 's 8 márváson is lehet
köblit venni.

Kalotsán 22-dik Julii. A' melly napon az úr-
nak kurirja várasunkba érkezett néhai kedves Ná-
dorispánunk *Sándor Leopold* fő herceg véletlen

halálának hírével: ugyan azon napon, tudnillik e' mostan folyó hólnapnak 18-dik napján, délután ötödfél óra tájban más váratlan nagy szomorúsággal az Isten bennünket meg látogatván, Ize-meinkből ki folyt könnyhúllatásainkat patak gyanánt szaporította, midőn azon hires és igen tsinosan épült 5 Érsekeknek költségével ritka szépségű nagy templomunkba a' menykö bé ütvén belől az öreg óltárnak két oszlopit (egyébképen mindent épségben hagyván) meg hasogatta, kívül pedig költséges fedelét a' két ékesen ragyogó, 's gazdagon meg aranyozott rézből épült tornyaivál, 5 nagy harangjaival, és díszes órájával együtt tűzbe borítván három órák alatt meg eméltette. — Ennek a' levegő égből le szállott tűznek keménységét tsak abból is lehet ki húzni, hogy a' 45 mázsát, és 80 fontot nyomó harangunkat úgy öszve olvasztotta, hogy az el égett fáknak szénnel elegyes hamvai közül harmad napok után darabonként kellett öszve szedegetni.

A' mi nagy lelkü fő Pásztorunk Mélt. Gróf *Kollonich László* úr Ö Excellentiájá maga személylyes jelenlétével setét estélig a' veszedelembe lévő jegyesítől el nem távozván, régi időktől fogva épült költséges templomunkon öszve todúlt népnek szemeiből sűrűen folyt könnyhúllatásait kegyes atyai vigasztaló szavaival törülgette, midőn atyai intésével az Istenbe való bizodalomra a' siránkozó népet fel indítván úgy vigasztalta, hogy rövid idő múlva Isten segítségével szép templomunk helyett, szép templomot fognánk látni. Így siránkozásinkat, szemeinkből ki folyt könnyhúllatásainkat fő Pásztorunk holzfzas szerentsés élete terjedése véget a' magas egek felé fel botsátván, a' nagy szomorúság között az istennek hálát adván hamuvá lett templomunktól ezen buzgó kiáltások között: *Éltesse az úr Isten nagy érdemű Érsekünket, ki atyai buzgóságával, 's Istenes költségével, a' mostani kemény tűz által hamuvá tettett öt Érsekeknek ditsösséges emlékezetét, örökös fennmaradandó nevének ditsösségével, az unokák unokáinak által adja, egymástól el szélettünk.*